

STYRINGSGRUPPEMØTE

Landstrømsforum – elektrifisering av skipsfarten

Sted og tid:

NEK, TEAMS webmøte

5. juni 2026, kl 09:00 – 11:00

Medlemmer:

Innkalt til styringsgruppemøte		Rolle	Til stede
Myrseth, Bjørn	DSB	Medlem	X
Løe Halvorsen, Marie	Elektroforeningen EFO	Medlem	
Frank Jaegtnes	Elektroforeningen EFO	Medlem	X
Knain, Merete	Enova	Medlem	
Forsnes Jahn, Andreas	Enova	Medlem	X
Kaaløy, Christine	Fornybar Norge	Medlem	
Erdal, Kenneth	Kystrederiene	Medlem	X
Wiggen Kamstrup, Claus	Kystverket	Medlem	X
Aanensen, Leif	NEK	Styringsgruppeleder	X
Rød, Arild	NEK / Forumsleder	Forumsleder/sekretær	X
Sjøvik Hanstad, Jon Steinar	NHO Elektro	Medlem	
Skotland Heen, Christer	Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)	Medlem	
Eik, Arne	Norsk Industri	Medlem	X
Rolland, Kristoffer	Norsk Industri	Medlem	
Litsheim, Arnt-Einar	Norske Havner	Medlem	X
Flydalen, Ken	Reenergy	Medlem	
Yndesdal, Runar	Sjøfartsdirektoratet	Medlem	X
Bjørklund, Anita	Statens Vegvesen	Medlem	
Høven, Thomas	NEK / Arbeidsgruppeleder	Arbeidsgruppeleder	X

X = Til stede

Sekretær: Arild Rød

Dagsorden:

- 1) Åpning**
- 2) Endringer i styringsgruppen**
- 3) Godkjenning av referat fra forrige møte (Vedlegg A)**
- 4) Orienteringssaker**
 - a) Status Grønt Skipsfartsprogram
 - b) Status Veileder om Tauebåter
- 5) Vurdering av prosjektforslag om fritidsbåter (Vedlegg B)**

Under eventuelt på siste møte ble fritidsbåter spilt inn som et aktuelt tema. Det legges dermed frem prosjektforslag om en ny veileder for fritidsbåter.
- 6) Vurdering av prosjektforslag om havner (Vedlegg C)**

I tråd med tidligere diskusjoner og enighet om aktualitet legges det frem prosjektforslag om en ny veileder for havner
- 7) Vurdering av prosjektforslag om korrosjonsproblematikk (Vedlegg D)**

I tråd med tidligere diskusjoner og enighet om aktualitet legges det frem prosjektforslag om en ny veileder om korrosjonsproblematikk.
- 8) En runde rundt bordet. Aktuelt, behov, trender og prioriteringer**
- 9) Møteplan 2026**
- 10) Eventuelt**

1 Åpning

Styringsgruppeleder Leif Aanensen åpnet møtet og ønsket velkommen.

2 Endringer i styringsgruppen

Ingen endringer.

3 Godkjenning av referat (Vedlegg A)

Referat fra møtet 2026-03-06 ble godkjent. Referatet legges ut på forumsidene.

4 Orienteringssaker

a) Status Grønt Skipsfartsprogram

Se informasjon som ble notert i referat 2026-03-06 som fortsatt er gjeldende status. I tillegg oppgis status i arbeidspakkene som følger:

i) AP 1a Infrastruktur og fartøystyper.

Leder Nikolai Rivedal, Miljødirektoratet (vel etablert, god deltakelse og fungerer godt)

ii) AP 1b Løsninger for ulike fartøyer.

Leder Leif Algermissen, ABB (vel etablert, god deltakelse og fungerer godt)

iii) AP 2 Elforsyning og nett

Mangler leder. Thomas Høven fungerer inntil videre.

iv) AP 3 Batteriferger i veinettet (Flyttet til 1b)

v) AP 4 Drivere for utbygging

Mangler leder. Thomas Høven fungerer inntil videre.

vi) AP 5 Standardisering

Leder: Thomas Høven

vii) AP 6 Sektorsamarbeid. (Flyttet til AP 1a)

b) Status Veileder om Tauebåter

Det gjenstår kun formaliteter i NEK med Veilederen. Noe forsinkelse, men den blir publisert så snart som mulig.

5 Vurdering av prosjektforslag om fritidsbåter (Vedlegg B)

Arild Røed presenterte prosjektforslaget om en veileder om fritidsbåter og små yrkesfartøy. Presentasjonen ble supplert av Thomas Høven og Frank Jaegtnes fra Elektroforeningen som har flere aktiviteter på gang i 2026 relatert til fritidsbåter. Etter at underlaget var sendt ut sammen med agenda, hadde det kommet ytterligere innspill til utformingen av forslaget som ble vist på skjerm for deltagerne i møtet. Alt underlag distribueres sammen med referat etter møtet.

Forslaget ble diskutert med støttende uttalelser fra flere. Det ble imidlertid også påpekt at fritidsbåtsegmentet har noe begrenset potensiale med tanke på utslippsreduksjon sammenlignet med

andre segmenter. På den andre siden er fritidsbåtsegmentet en lavt hengende frukt med tanke på at seilingsmønsteret stort sett er egnet for batteridrift, og at det uansett er fornuftig å forsøke å samordne utbygging av ladeinfrastruktur med annet bruk, f.eks. lading til elbil, lastebil og kollektivtrafikk. Miljømessig påvirkning er en positiv tilleggseffekt. Videre er inkludering av små yrkesfartøy og utnyttelse av infrastruktur, på en slik måte at så mange fartøy som mulig kan benytte den, en nøkkel til å bygge en bærekraftig infrastruktur for et segment som har relativ lav brukstid per fartøy.

Styringsgruppen støttet forslaget og ba Forumsleder iverksette arbeidet med å sirkulere prosjektforslaget til forumsmedlemmene, opprette arbeidsgruppe og invitere til arbeid med en veileder. Thomas Høven utnevnes til arbeidsgruppeleder.

6 Vurdering av prosjektforslag om havner (Vedlegg C)

Thomas Høven presenterte prosjektforslaget om en veileder for Havner. Presentasjonen ble supplert av Arild Røed. Blant annet ble det vektlagt at selv om eksisterende veiledere tar utgangspunkt i fartøytyper og deres behov for tilkoblingsløsninger og effektbehov, er det ytterligere vurderingen en havn må gjøre, samt at vurderingene er ulike avhengig av størrelse og funksjon til havnen.

Det ble stilt spørsmål om hva denne veilederen kunne tilføre utover prosjektet so gjøres i Pilot prosjektet i Grønt Skipsfartsprogram. I diskusjonen fremkom det at det kunne bli noe overlappende innhold, men at veilederen skulle ha et mer entydig teknisk preg, samt at det uansett er ønskelig å nå ut med denne kunnskapen gjennom mer enn én kanal.

Det ble videre utvekslet informasjon om at lignende arbeidet pågår i ulike regionale organisasjoner. ESPO i Europa, IAPH internasjonalt med knytning mot IMO, samt PIANC, også i Europa, men en mer teknisk organisasjon enn ESPO.

Styringsgruppen støttet forslaget og ba Forumsleder iverksette arbeidet med å sirkulere prosjektforslaget til forumsmedlemmene, opprette arbeidsgruppe og invitere til arbeid med en veileder. Thomas Høven utnevnes til arbeidsgruppeleder.

7 Vurdering av prosjektforslag om korrosjonsproblematikk (Vedlegg D)

Thomas Høven presenterte prosjektforslaget om en veileder for korrosjonsproblematikk. Presentasjonen ble supplert av Arild Røed som viste til at prosjektforslaget ikke tydelig nok fikk frem at det er en direkte årsakssammenheng mellom landstrøm og korrosjon, ved at landstrømsstilkoblingen kan akselerere korrosjonsprosessen.

Det ble stilt spørsmål ved om denne veilederen var noe på siden av hva forumet burde fokusere på, men ikke konkludert. Det var også enighet i forumet om at de to andre prosjektforslagene burde prioriteres over dette.

Samtidig var det støtte for at Landstrømsforum gjorde andre aktiviteter med korrosjonsproblematikk som tema. F.eks. ved å holde temadager der erfaringer kan deles og dokumenteres.

Styringsgruppen ønsket å stille prosjektforslaget i ro og eventuelt komme tilbake til saken på et senere tidspunkt.

8 En runde rundt bordet. Aktuelt, behov, trender og prioriteringer

I runden rundt bordet orienterte Enova om status for landstrøm og lading. Det ble vist til at resultater fra søknadsfrister ventes før ferien, og at det så langt er etablert to ladeanlegg for fartøy. Enova pekte også på utviklingen knyttet til CCS og MCS, og uttrykte et ønske om flere søknader samt innspill til hvordan støtteordningene kan utformes for å skape større interesse. Det ble videre opplyst at støtteordningen for batteri- og nullutslippsskip har god oppslutning, særlig for større prosjekter innen nærskipsfart, herunder elektrifisering av fraktskip.

Fra Elektroforeningen ble det orientert om pågående arbeid innen maritim elektrifisering, med særlig vekt på fritidsbåter og mindre yrkesfartøy. Det ble også vist til aktiviteter knyttet til Arendalsuka og prosjektet go:LEIF om fritidsbåter som ble avsluttet i 2025. Sistnevnte er det nå et initiativ om å videreføre for å inkludere yrkesfartøy.

Kystverket orienterte om at Miljødirektoratet, Sjøfartsdirektoratet og Kystverket er engasjert i saker om landstrøm/lading. Det ble fremhevet at Norge har kommet lengst i EU når det gjelder utbygging av landstrøm, men at den gjennomsnittlige bruken fortsatt bare er om lag 6 prosent av den kapasiteten som er tilgjengelig i havnene. Kystverket pekte også på utfordringer knyttet til veileder for fritidsbåter, blant annet at utslipp fra skip generelt kan estimeres ved hjelp av AIS, mens utslipp fra andre skipstyper er vanskeligere å beregne. Videre ble det uttrykt støtte til en veileder for havner med vekt på NEKs standardiseringsarbeid, samtidig som det ble understreket at landstrømsanlegg må kunne etableres til riktig pris, og at det også eksisterer en bekymring i markedet for at standarder kan bidra til økte kostnader.

Kystrederiene viste til at Berge Rederi får levert et helelektrisk skip, men pekte samtidig på utfordringer med å få tilgang til ladeinfrastruktur med tilstrekkelig nettkapasitet, blant annet i Trondheim. Det ble også vist til et eksempel omtalt på Kystens.no, der Seaworks hadde planlagt investering i et skip, men måtte revurdere prosjektet fordi tilgjengelig effekt ble langt lavere enn behovet. Behovet var på 5 MW, mens det kun var mulig å få 1 MW, noe som førte til at kostnadene økte fra 300 til 500 millioner kroner fordi batteripakken måtte dimensjoneres større.

DSB orienterte om forskrift om kompetanse og tekniske installasjoner, og viste til et mål om økt aktivitet innen segmentet fritidsbåter. Det ble også uttrykt et ønske om mer informasjon om MCS.

9 Møteplan 2026

2026-09-11, kl 09:00 – 11:00

2026-11-27, kl 09:00 – 11:00

10 Eventuelt

Arild Røed lager en artikkel om forumets nett-sider som egner seg for å videresende.

Runar Yndesdal tipset om en ny artikkel fra DNV om landstrøm som blant annet inneholder en del gode tallmateriale. Artikkelen legges ved referatet.
